Ref. Ares(2011)1405727 - 23/12/2011

# PRODUCTDOSSIER

# WIJN MET EEN OORSPRONGSBENAMING

# HASPENGOUWSE WIJN

## 1. De naam die moet worden beschermd:

Haspengouwse Wijn - Gecontroleerde oorsprongsbenaming
Haspengouwse Wijn - Beschermde Oorsprongsbenaming.

## 2. Een beschrijving van de wijn (zijn belangrijkste analytische en organoleptische kenmerken):

**Belangrijkste analytische eigenschappen:**

- Het minimum natuurlijk alcohol-volumegehalte moet 8 % vol bereiken.
- Het minimum effectief alcohol-volumegehalte moet 8,5 % vol bereiken.
- Het totale alcohol-volumegehalte mag niet lager zijn dan 9 % vol. In geval van verhoging van het natuurlijk alcoholgehalte mag het totale alcohol-volumegehalte in geen geval hoger zijn dan 13,5 % vol.
- De totale zuurtegraad in g H2SO4/l (totaalgehalte aan zuren) moet ten minste 3,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur ofwel 46,6 milli-equivalent per liter bedragen.

**Belangrijkste organoleptische eigenschappen:**

- Het organoleptisch onderzoek wordt uitgevoerd door de Erkenningscommissie en heeft betrekking op kleur, klaarheid, reuk en smaak.
  De onderzochte wijn moet ten minste 11 punten behalen op een maximum van 20. De beoordelingsfiche (degustatiefiche) is toegevoegd bij het huishoudelijk regelement van de erkenningscommissie.

  Alleen wijnen die voldoen aan de analytische eigenschappen, worden aan een organoleptisch onderzoek onderworpen.

## 3. De wijnbereidingsprocedés

**a) specifieke bij de productie van de wijn gebruikte oënologische procedés, alsmede de betrokken beperkingen bij de productie van de wijn:**

- Voor de verse druiven, het gedeeltelijk gegiste druivenmost of de jonge nog gistende wijn, en uitsluitend op het wijnbouwbedrijf, mag : een verhoging van het natuurlijk alcohol-volumegehalte geschieden door toevoeging van saccharose, geconcentreerde druivenmost of gerectificeerde geconcentreerde druivenmost.

- De wijn mag gedeeltelijke ontzuurd worden. Wijn mag slechts worden ontzuurd tot een maximum van 1 g per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur, d.i. 13,3 milli-equivalent per liter.

- Verder dienen inzake toegelaten oënologische procédés de voorschriften te worden nageleefd die zijn vastgesteld bij:
  - Verordening (EG) Nr. 606/2009 van de Commissie van 10 juli 2009 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen voor Verordening (EG) nr. 479/2008 van de Raad, wat betreft de wijncategorieën, de oenologische procedés en de daarvoor geldende beperkingen.
  - Artikels 120 quater tot en met 120 septies; bijlage XV bis; bijlage XV ter (Oënologische procédés en beperkingen), van Verordening (EG) Nr. 1234/2007 van de Raad van 22 oktober 2007 houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten en specifieke bepalingen voor een aantal landbouwproducten („Integrale-GMO-verordening").

- Wijn die als gecontroleerde oorsprongsbenaming werd erkend mag uitsluitend het voorwerp uitmaken van oenologische praktijken voorgeschreven door de Europese Verordeningen ter zake, dit met het oog op het in stand houden van de kwaliteit en het verzekeren van de biologische stabiliteit bij botteling.

**b) De maximumopbrengst per hectare:**

De gemiddelde maximale opbrengst is beperkt tot 55 hl/ha. Voor de rassen Müller-Thurgau, Kerner, Ortega, Bacchus, Würzer en Dornfelder is de gemiddelde maximale opbrengst beperkt tot 80 hl/ha.

## 4. De afbakening van het betrokken geografische gebied:

De voor de productie van Haspengouwse Wijn afgebakende zone bevindt zich in wijnbouwzone A in Haspengouw, zijnde de steden en/of gemeenten Alken, Bilzen, Borgloon, Gingelom, Heers, Herk-de-Stad, Herstappe, Hoeselt, Kortessem, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren, Wellen.

## 5. Het wijndruivenras of de wijndruivenrassen waarvan de wijn is verkregen:

Voor de productie van Haspengouwse Wijn mogen volgende wijnstokrassen worden gebruikt : Müller - Thurgau; Kerner, Siegerrebe, Pinot-gris, Chardonnay, Riesling, Auxerrois, Pinot-noir, Pinot-blanc, Optima, Ortega, Dornfelder, Würzer, Bacchus, Schönburger, Domina, Bianca, Regent.

## 6. De gegevens over het verband als bedoeld in artikel 118 ter, lid 1, onder a), i) van Verordening (EG) nr. 1234/2007 (de kwaliteit en de kenmerken van het product zijn hoofdzakelijk of uitsluitend toe te schrijven aan de specifieke geografische omgeving met haar eigen door natuur en mens bepaalde factoren):

### a) Gegevens over het geografische gebied:

De grond en de ondergrond in Haspengouw bestaat uit de Haspengouwse leem en mergel.
Haspengouw heeft optimale klimatologische omstandigheden, Haspengouw heeft een noordelijke ligging met veel lichturen tijdens de rijpingsperiode.
Haspengouw heeft een specifiek landschap en de Haspengouwse hellingen zorgen bovendien voor een goede afwatering en de juiste inval van de zonnestralen. Op de zuidelijk gelegen heuvels heerst een microklimaat.

### b) Gegevens van het product:

Wijnen met een uitzonderlijke complexiteit: vettige en minerale wijn met een voldoende hoeveelheid aan zuren.

### c) Causaal verband:

De kwaliteit en de kenmerken van de Haspengouwse wijn zijn vooral toe te schrijven aan de specifieke eigenschappen van de grond, ondergrond, landschap en optimale klimatologische omstandigheden (op de zuidelijk gelegen heuvels heerst een microklimaat).

De eigenschappen van de Haspengouwse leem geeft de vettigheid aan de wijn en de mergel geeft de mineraliteit waardoor wijnen ontstaan met een uitzonderlijke complexiteit. Deze eigenschappen zijn echter enkel in de wijn terug te vinden indien er een voldoende hoge concentratie van mineralen uit de grond in de wijn aanwezig is. Vandaar dat bewust de opbrengst per hectare voor de Haspengouwse wijn beperkt is tot maximum 55 hl/ha. Dit laag rendement verzekert tevens een voldoende rijpheid (concentratie suiker) van de druiven.

De noordelijke ligging leidt tevens tot meer lichturen tijdens de rijpingsperiode dan in de zuiderse wijnbouwgebieden en verzekert ook een voldoende hoeveelheid aan zuren (in zuidelijkere gebieden wordt dit problematisch door de “opwarming”).

De Haspengouwse wijnen zijn het resultaat van een uniek “terroir” en kunnen met geen enkel ander product vergeleken worden.

## 7. Aanvullende voorwaarden

- Om de benaming “Haspengouwse Wijn met gecontroleerde oorsprongsbenaming” te bekomen moet een aanvraag bij de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand & Energie worden ingediend. Elke producent uit de omschreven productiezone mag een volledig dossier indienen met het oog op de erkenning als Gecontroleerde Oorsprongsbenaming. Een minimumproductie van 60 liter per lot is vereist om een erkenningsaanvraag te mogen indienen. Het dossier moet volgende elementen bevatten:
    - naam en adres van aanvrager/producent;
    - kuip/vat-nummer;
    - productiejaar en volume;
    - wijnstokras(sen);
    - productie per lot;
    - natuurlijk alcoholgehalte (= suikergehalte : 17);
    - een verklaring volgens dewelke de hele bewerking van druif tot wijn in de erkende productiezone plaats vond.

- De verwerking van de druiven tot druivenmost en van de druivenmost tot wijn geschiedt binnen het geografisch gebied waar de druiven zijn geoogst, hetzij, na uitdrukkelijke voorafgaandelijke toestemming van de Erkenningscommissie, in de onmiddellijke nabijheid van het geografisch gebied. Voor de productie van de "Haspengouwse Wijn met gecontroleerde oorsprongsbenaming" moeten de druiven 100 % van de erkende productiezone afkomstig zijn.

- De termen "Haspengouwse Wijn" en/of "Haspengouwse Wijn met Gecontroleerde oorsprongsbenaming" en elke term die allusie maakt op de Haspengouwse productiestreek zijn verboden voor niet erkende kwaliteitswijnen.

- De producent mag de wijn die recht heeft op de benaming "Haspengouwse Wijn met gecontroleerde oorsprongsbenaming" tot wijn zonder Beschermde Oorsprongsbenaming declasseren. Gedeclasseerde wijn verliest het recht op de erkende oorsprongsbenaming.

- Bij wijnverkeer in bulk moeten door de betrokken partijen altijd contradictorische monsters worden genomen. De Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand & Energie moet van elk voorafgaandelijk bulktransport worden verwittigd.
  De toepassingsmodaliteiten van de monstername worden door de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand & Energie vastgelegd. Bedoelde producten mogen zich binnen de Gemeenschap slechts in het verkeer bevinden met een begeleidend document dat door de overheid is gecontroleerd.

## 8. De naam en het adres van de autoriteiten of organen die verifiëren of de bepalingen van het productdossier worden nageleefd, alsmede hun specifieke taken:

### a) De controle op de bepalingen van het productdossier wordt uitgevoerd door de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand & Energie.

Structuur:
Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand & Energie

Algemene Directie Controle en Bemiddeling *(Algemene leiding: de heer Marc VAN HENDE, Directeur-generaal)*
Koning Albert II-laan 16 (NG III)
1000 Brussel
Tel.: 02 277 54 84
Fax: 02 277 54 52
E-mail: eco.inspec@economie.fgov.be
http://economie.fgov.be/

Directie A: Controles EU-Marktordeningen en Strijd tegen de Economische Fraude
*(leiding: de heer Dirk DE MAESENEER, inspecteur-directeur)*

Cel Wijn en Gedistilleerde Dranken:
*(Dirk DE MAESENEER, inspecteur-directeur; Johan VERHOEVEN, e.a. controleur; Danny DE JANS, e.a. controleur; Thierry DEGULNE,e.a. controleur).*

De Algemene Directie Controle en Bemiddeling, één van de 9 verticale algemene directies binnen de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand & Energie, heeft volgende opdrachten:

- Beschermt de rechten van de consument, ondernemingen en handelaars.
- Verstrekt informatie en treedt preventief en repressief op in het kader van de economische wetgeving en regelgeving.
- Treedt op als facilitator voor alternatieve geschillenoplossingen.
- Coördineert de strijd tegen de economische fraude.
- Verleent steun met betrekking tot de regulering en organisatie van de markt.
- Neemt deel aan het goed functioneren van de op communautair niveau geordende markten.
- Houdt toezicht op de economische etiketteringsregels voor productie en commercialisering van voedingsmiddelen.

De Algemene Directie Controle en Bemiddeling werd aangeduid als bevoegde autoriteit voor de controles in de wijnsector ingevolge artikel 118 sexdecies van Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad van 22 oktober 2007 houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten en specifieke bepalingen voor een aantal landbouwproducten ("integrale GMO-verordening") enerzijds en Verordening (EG) nr. 555/2008 van de Commissie van 27 juni 2008 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen voor Verordening (EG) nr. 479/2008 van de Raad houdende een gemeenschappelijke ordening van de wijnmarkt, wat betreft de steunprogramma's, de handel met derde landen, het productiepotentieel en de controles in de wijnsector, anderzijds.

De Algemene Directie Controle en Bemiddeling is vermeld in de lijst (09) van de door de Lidstaten aangewezen nationale autoriteiten die bevoegd zijn voor de handhaving van de communautaire bepalingen in de wijnsector (bekendgemaakt op grond van artikel 185 quinquies van Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad van 22 oktober 2007) (lijst gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen PB C 46 van 19 februari 1999, laatst gewijzigd op 27 oktober 2010).

Op nationaal niveau is de Algemene Directie Controle en Bemiddeling bevoegde controle-instantie in de wijnsector, ingevolge de volgende wetsbepalingen:

- Wet van 21 februari 1986 tot strafbaarheidstelling van de overtreding van de verordeningen van de Europese Economische Gemeenschap inzake de wijnmarkt.
- Koninklijk Besluit van 21 september 1988 tot aanwijzing, met betrekking tot de gemeenschappelijke ordening van de wijnmarkt, van de bepalingen, waarvan de overtreding strafbaar is.
- Ministerieel Besluit van 13 juni 1991 tot aanduiding van de bevoegde controle-instantie in uitvoering van de Wet van 21 februari 1986.

**b) De Erkenningscommissie staat de Algemene Directie Controle en Bemiddeling bij de uitvoering van de controle op de bepalingen van het productdossier.**

De erkenningscommissie voert in opdracht van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling het organoleptische onderzoek uit dat betrekking heeft op kleur, klaarheid, reuk en smaak. Conform het lastencohier moet de onderzochte wijn ten minste elf punten behalen op een maximum van 20. Per semester wordt één erkenningssessie georganiseerd

De Erkenningscommissie is voorts bevoegd om nieuwe percelen geschikt voor de productie van de Haspengouwse wijn te erkennen. De commissie gaat na of de percelen gelegen zijn binnen het afgebakende geografische gebied.

De Erkenningscommissie voert ook controle uit op de door de voor erkenning in aanmerking komende wijnbouwers jaarlijks in te dienen aangifte van voorraad, en de aangifte van de totale oogst.

Elke wijziging zoals hierboven bedoeld moet aan de bevoegde entiteit van het Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid worden genotificeerd.

De Erkenningscommissie zal bijdragen om de doelstellingen van de kwaliteitswijn te bereiken en alles in het werk stellen om de oorsprongsbenaming via alle nodige maatregelen te beschermen.

Organisatie, werking en samenstelling van de Erkenningscommissie worden bij huishoudelijk reglement geregeld.

De zetel van de Erkenningscommissie is gevestigd in de lokalen van de Belgische Federatie van Wijn & Gedistilleerd (vzw nr. 1771/50), Livornostraat 13 (Bus 5) te 1060 Brussel.

De Erkenningscommissie is als volgt samengesteld :

- 4 vertegenwoordigers van de Vlaamse wijnbouwers;
- 2 vertegenwoordigers van de vzw Belgische Federatie van Wijn & Gedistilleerd, waarvan één lid van de Affiniteit Wijn;
- 1 vertegenwoordiger van de Horeca, 1 vertegenwoordiger van de Groothandel en 1 vertegenwoordiger van de Kleinhandel;
- 1 vertegenwoordiger van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie belast met de officiële controle van de Lidstaat;
- 1 vertegenwoordiger van de vzw Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing (“VLAM”).